7 SÜRELİDİR -3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.019/16-2975 ../10../12../2001/08

KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 25.09.2001 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-11575 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Zeki ÇELİK tarafından Bakanlığıma yöneltilen 7/4629-11287 sayılı yazılı soru önergesi konusundaki ilgi yazınız üzerine Bakanlığım ilgili kuruluşu T.C. Merkez Bankası Başkanlığı'nca hazırlanan not'un sureti ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

Dr.Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

Eki :
Not sureti (2) sayfa

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa (KKGM)

7/4629 -4-

299

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN M. ZEKİ ÇELİK'İN SORU ÖNERGESİ HAKKINDA NOT

1) 17 Temmuz 2001 tarihinde piyasalarda yaşanan gelişmeler, Temmuz ayı başından itibaren yaşanan ve piyasaları olumsuz etkileyen olayların bir sonucu olarak ortaya çıkmış olup, bunları şu şekilde özetlemek mümkündür:

a) Temmuz ayı başında IMF ile yürütülmekte olan programın performans kriterlerinden olan Türk Telekom'un özelleştirilmesine ilişkin pürüzler ve bankacılık sektörüne ilişkin bazı düzenlemelerin aksaması sonucu IMF İcra Direktörleri toplantısı ve dolayısıyla Temmuz ayı içerisinde IMF'den kullanılacak kredi ertelenmiştir. Bu erteleme iç borçların çevrilebilirliği konusunda piyasalarda tereddüt oluşmasına neden olmuştur.

b) Arjantin'de yaşanan olumsuz gelişmeler tüm gelişmekte olan piyasalar ile birlikte ülkemizi de olumsuz etkileyerek döviz kurları üzerinde baskı oluşturmuştur.

c) Merkez Bankası'nın, döviz kurlarında yaşanan artışın hem doğrudan, hem de beklentiler yoluyla enflasyon üzerindeki olumsuz etkilerini göz önüne alarak, 16 Temmuz 2001 tarihinde gecelik/haftalık/iki haftalık faizleri dört puan yükseltmesine rağmen döviz talebindeki artış devam etmiştir.

d) 17 Temmuz 2001 tarihinde ise Hazine Müsteşarlığı'nın gerçekleştirdiği 7 aylık Devlet İç Borçlanma Senedi ihalesine gelen talep 222 trilyon TL, yapılan satış miktarı ise 45.8 trilyon TL olmuş, ihale faizi de bileşik olarak yüzde 104.89 olarak gerçekleşmiştir. Böylece, Hazine Müsteşarlığı minimum borçlanma tutarı olarak açıkladığı 300 trilyon TL'nın altında borçlanmak durumunda kalmıştır.

17 Temmuz 2001 tarihinde döviz piyasasına bakıldığında, bankalararası piyasada ABD doları ortalama olarak sabah açılışta 1.387.500 TL seviyesinde iken, yaşanan politik ve ekonomik gelişmelerin bir sonucu olarak gün içinde 1.532.000 TL seviyesine kadar çıkmış, gün sonunda ise, saat 15.30 itibarıyla Merkez Bankası ABD doları satış kuru 1.489.722 TL olarak gerçekleşmiştir.

17 Temmuz 2001 tarihinde gün içinde bankalararası döviz piyasasında her saat başı itibarıyla ABD doları kotasyonlarına ilişkin bilgiler aşağıda gösterilmektedir:

Saat	En İyi Alış Kotasyonu (Max. Alış Kuru)	En İyi Satış Kotasyonu (Min. Satış Kuru)	Kotasyon Veren Banka Sayısı
9.00	1.380.000	1.403.000	10
10.00	1.385.000	1.398.000	25
11.00	1.395.000	1.415.000	29
12.00	1.420.000	1.445.000	22
13.00	1.425.000	1.454.000	11
14.00	1.460.000	1.500.000	20
15.00	1.475.000	1.505.000	12
16.00*	1.450.000	1.519.000	5

* Saat 16.00 itibarıyla Merkez Bankası döviz piyasaları kapalı bulunmaktadır.

Gün içinde bazı bankaların ABD doları satış kotasyonlarını 1.605.000 TL'ye kadar yükselttikleri görülse de, bu bankaların alış-satış kotasyonları arasındaki marjın yüzde 14'ler seviyesine ulaşmış olması, ki normal alım-satımlarda bu marj binde 5 seviyelerindedir, bankaların kotasyon açarak işlem yapmaktan kaçındıklarının göstergesidir. Bu nedenle, her ne kadar ABD doları satış kuru 17 Temmuz tarihinde 1.600.000 TL seviyesini görse de, bu tutarlardan bankalararası piyasada işlem olmamıştır. Nitekim, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere, en iyi satıcı saat 16.00'da piyasalar kapandıktan sonra bile 1.519.000 TL seviyesindedir.

Ayrıca, 17 Temmuz 2001 tarihinde Merkez Bankası, kurlarda yaşanan dalgalanmaların aşırı olması üzerine saat 10.00 ve 11.00 arasında program dışı ve dalgalanmayı önlemeye yönelik olarak bir döviz satım ihalesi düzenlemiştir. Sözkonusu ihalede toplam 84 milyon ABD doları satılmıştır. İhalede en düşük fiyat 1.413.000 TL, en yüksek fiyat 1.420.000 TL ve ağırlıklı ortalama fiyat 1.415.752 TL olarak gerçekleşmiştir.

Yaşanan gelişmeler ve güven ortamının yeniden iyileşmeye başlaması üzerine ABD doları / TL kuru 17 Temmuz'u takip eden günlerde düşüş trendine girmiştir. Nitekim, 18 Temmuz 2001 tarihinde Merkez Bankası tarafından saat 15.30 itibarıyla açıklanan ABD doları döviz satış kuru 1.370.245 TL olmuştur.